

Nr 73.

Ankom till riksdagens kansli den 15 maj 1936 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående inrättande av en effektivare fiskeritillsyn.

(2:a avd.)

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 166 av herr *Sanne* och herr *Nilsson, Theodor*, samt II: 375 av herr *Hansson* i *Hönö m. fl.*, har hemställts, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes verkställa utredning angående inrättandet av en effektivare fiskeritillsyn med beaktande av de förslag, som i motionerna framförts, och för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för dessa framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottet har i vederbörlig ordning införskaffat yttranden över motionerna från lantbruksstyrelsen och länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Länsstyrelsen har vid sitt yttrande fogat utlåtande från fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt.

Lantbruksstyrelsens förslag i frågan. Lantbruksstyrelsen har den 24 februari 1934 avgivit framställning med förslag till åtgärder för åstadkommande av en förstärkt fiskeritillsyn m. m. Under framhållande av att nuvarande fiskeritillsyn vore bristfällig har styrelsen framlagt ett förslag till ordnande av tillsynen över efterlevnaden av den allmänna fiskeristadgan samt med stöd av densamma utfärdade lokala fiskeristadgar. Enligt förslaget borde ledningen och det närmaste inseendet över denna tillsyn uppdragas åt de hos hushållningssällskapen anställda fiskeritjänstemännen, vilka i egenkap av länsfiskeritillsyningsmän även själva skulle deltaga i sagda tillsyn. Därutöver har lantbruksstyrelsen föreslagit anställandet av ett mindre antal särskilda länsfiskeritillsyningsmän. Under länsfiskeritillsynen skulle för vissa områden anordnas tillsyn genom lokala tillsyningsmän, av vilka en del borde anförtros allenast vissa smärre verksamhetsområden, medan andra åter borde inom vidsträcktare områden utöva s. k. flygande tillsyn t. ex. rörande kräftfisket och fisket av viktigare fiskslag. Lantbruksstyrelsen, som ansett, att samtliga tillsyningsmän borde för sin tillsyningsverksamhet åtnjuta ersättning av statsmedel, har beräknat, att för dylikt ändamål skulle erfordras i runt tal 75,000 kronor, samt hemställt, att för budgetåret 1935/1936 måtte till förstärkande av fisketillsynen anvisas ett särskilt anslag av 75,000 kronor.

I sin ifrågavarande framställning har lantbruksstyrelsen även föreslagit vidtagande av vissa åtgärder, som kunde förväntas underlätta fiskeritillsyningsmännens arbete. Sålunda har bland annat ifrågasatts skärpning av bötesstraffen för förseelser mot gällande fiskeriförfattningar ävensom återinförande i nämnda författningar av bestämmelser om rätt för åklagare till andel i böter samt förverkad redskap och fångst.

Över förslaget hava *yttranden* avgivits av statskontoret, domänstyrelsen, länsstyrelserna, ett stort antal hushållningssällskap samt hushållningssällskapens ombud. Förslaget har i yttrandena i allmänhet tillstyrkts eller lämnats utan erinran. Statskontoret har ifrågasatt lämpligheten av att under nuvarande statsekonomiska förhållanden genomföra detsamma.

Departementschefen har i 1935 års statsverksproposition (IX huvudtiteln p. 132, Fiskets befrämjande i de särskilda orterna) anfört följande.

»Vidkommande styrelsens förslag till åtgärder för åstadkommande av en förstärkt fiskeritillsyn torde visserligen beaktansvärda skäl kunna åberopas för anordnande av en effektivare tillsyn över gällande fiskeribestämmelsers efterlevnad. Huruvida frågan bäst löses på den av styrelsen föreslagna vägen synes dock tveksamt. På grund härav och då, såsom statskontoret framhållit, statsfinansiella hänsyn tala mot förslagets genomförande anser jag mig i varje fall icke kunna för närvarande tillstyrka bifall till detsamma.»

1935 års riksdag biföll Kungl. Maj:ts av jordbruksutskottet tillstyrkta förslag i överensstämmelse med vad departementschefen anfört (r. skr. nr 9).

Lantbruksstyrelsen har med anledning av motionerna anfört, att ett realiserande av de utav styrelsen tidigare framställda förslagen skulle tillgodose fiskeritillsynen även på västkusten. Då emellertid det kunde tänkas, att en fiskeritillsyn kunde inom olika områden anordnas på olika sätt, och då i allt fall de utav styrelsen i ovanberörda framställning nämnda olägenheterna alltjämt kvarstode, hade styrelsen för sin del icke något att erinra mot att förevarande fråga gjordes till föremål för ytterligare utredning.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har yttrat följande.

»Den fiskeritillsyn, som avser att förhindra och beivra olovligt fiske i annans vatten, och vilken det självfallet närmast ankommer på fiskerättsägaren själv att ombestyras, synes icke åsyftas med motionerna, och dylik tillsyn har för övrigt för detta länets vidkommande avsevärt minskat i betydelse efter tillkomsten av 1928 års fiskerättslagstiftning.

Däremot är givetvis, såsom i motionerna framhålls, av betydande allmänt intresse, att den tillsyn, som syftar till förhindrande och beivrande av överträdelser av stadganden rörande fiskets vård och rätta bedrivande, får nödig effektivitet.

Att den tillsyn av denna art, som nu förekommer, icke är tillfredsställande torde vara ovedersägligt. Frågan blir emellertid icke endast, hur en effektiv fiskeritillsyn skall kunna åstadkommas, utan också, hur detta skall kunna ske för rimliga kostnader. I samma mån som fiskarena själva lära sig inse behövligheten av att gällande föreskrifter åttlydas, underlättas uppenbarligen frågans lösning, och den alltmera förekommande sammanslutnin-

gen av fiskare i organisationer, där fiskefrågorna ses mera i stort, måste härvidlag äga stor betydelse. Mot bakgrunden av dessa förhållanden torde tillsynen kunna med relativt enkla medel göras tillräckligt effektiv för att svara mot det nödvändigaste behovet.

Hur detta bäst skall kunna ske, är länsstyrelsen icke beredd att nu närmare uttala sig om. Den vunna erfarenheten från de försök, som gjorts med patrullbåtar, ger dock anledning antaga, att frågan lämpligen kan lösas efter de linjer, som i motionerna antytts. I alla händelser lärer ytterligare utredning, icke minst rörande kostnaderna för en effektivare fiskeritillsyn och rörande statens eventuella deltagande häri, vara nödvändig.

Med hänsyn härtill och under återopande av fiskeriintendentens i Västerhavets distrikt yttrande vill länsstyrelsen uttala sig för att sådan utredning, som i motionerna föreslagits, får komma till stånd.»

Fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt har anfört följande.

»Inom Göteborgs och Bohus län utövas för närvarande fiskeritillsyn dels genom polispersonalen dels genom särskilda av länsstyrelsen förordnade fiskeritillsyningsmän. Cirkulärskrivelser torde vid olika tillfällen hava utsänts till landsfiskaler och fjärdingsmän angående utövande av fiskeritillsyn, men man torde knappast kunna räkna med att från dessas sida någon egentlig fiskeritillsyn skall kunna medhinnas. Inom Göteborgs stad utövas fiskeritillsyn regelbundet av polisen i fiskhamnen men därjämte då och då i stadens fiskaffärer. Av de av länsstyrelsen förordnade fiskeritillsyningsmännen ha två tillsyn över laxfisket i Göta och Nordre älvar. De avlönas av länets hushållningssällskap. De övriga fiskeritillsyningsmännen utöva tillsyn över saltsjöfisket och åtnjuta arvoden av länets havsfiskeförening. Med hänsyn till fiskeritillsynen är länets saltsjöområde indelat i 15 distrikt med var sin tillsyningsman. Därjämte äro 4 tillsyningsmän förordnade utan särskilt distrikt. Under några år var även i Göteborgs fiskhamn stationerad en särskild fiskeritillsyningsman. Då havsfiskeföreningen för närvarande har under övervägande frågan om omorganisation av fiskeritillsynen, äro för tillfället 3 av distriktstillsyningsmannabefattningarna ej besatta. Ursprungligen voro i regel till fiskeritillsyningsmän förordnade kustuppsyningsmän. Senare ha emellertid även fiskare erhållit dylikt förordnande, beroende antingen på att vederbörande kustuppsyningsman ej velat åtaga sig uppdraget eller på att i visst fall en fiskare ansetts lämpligare. För närvarande äro av de tjänstgörande distriktstillsyningsmännen 7 i tjänst varande eller f. d. kustuppsyningsmän samt 5 fiskare. Av tillsyningsmännen utan distrikt är 1 i tjänst varande kustuppsyningsman. Bägge tillsyningsmännen över laxfisket äro i tjänst varande kustuppsyningsmän. Styrelsen för havsfiskeföreningen har vid flera tillfällen haft uppe frågan om anordnande av en effektivare fiskeritillsyn. Den nuvarande har ej ansetts vara tillräcklig. Tillsyningsmännen hava i allmänhet ett arvode å 75 kr., ett par 100 kr. Det torde vara uppenbart, att man ej kan begära, att en tillsyningsman för denna ringa ersättning skall nedlägga något mera omfattande arbete eller på egen bekostnad företaga patrullfärder för båt annat än mera tillfälligtvis, såvida han ej samtidigt är kustuppsyningsman och såsom sådan har att patrullera. Att lämna tillsyningsmännen erforderlig ersättning för en mera omfattande patrullering, skulle medföra för havsfiskeföreningen betydande kostnader och har därför ej ansetts kunna komma i fråga. Det har emellertid synt styrelsen för havsfiskeföreningen som skulle fiskeritillsynen kunna skäpas, om kustbevakningspersonalen finge i uppdrag att utöva fiskeritillsyn vid sidan av tulltjänsten, på liknande sätt som den genom generaltullstyrelsens rundskrivelse den 31 juli 1931 anmodats att utöva tillsyn å jakten efter

sjöfågel. Styrelsen för havsfiskeföreningen gjorde därför i december 1933 framställning härom. Generaltullstyrelsen har emellertid ställt sig avböjande och synes utgå från att endast vissa kustuppsyningsmän böra förordnas som fiskeritillsyningsmän och för detta uppdrag åtnjuta särskilt arvode. Den 22 maj 1934 hemställde styrelsen för havsfiskeföreningen om ett anslag ur bensinskattemedel för anordnande försöksvis av fiskeritillsyn, särskilt beträffande hummerfisket, med tvenne patrullbåtar. Sedan anslag för ändamålet beviljats, anordnades patullering med tvenne båtar under viss tid år 1935. Tvenne fiskare vore för ändamålet av länsstyrelsen förordnade till fiskeritillsyningsmän med detta uppdrag. Resultatet visade, att olovligt fiske i ej ringa utsträckning bedrivs utan att förseelserna bli kända och beivrade. Styrelsen för havsfiskeföreningen har därför planerat ett liknande försök innevarande år, varefter frågan om fiskeritillsynens omorganisation kommer att upptagas. Under överläggningar, som hållits angående fiskeritillsynens ordnande, har framhållits, att ett mindre antal större fiskeritillsynsdistrikt antagligen vore att föredraga framför flera mindre av den anledningen, att en tillsyningsman med ett större distrikt bleve mera självständig och oberoende av ortsbefolkningen. Det synes mig som vore det önskvärt att i den mån medel därtill kunna erhållas fiskeritillsynen ordnades så, att ett par patrullbåtar vid lämpliga tillfällen företogo patrulleringsturer och vore beredda att på anfordran ingripa men att dessutom en del stationära tillsyningsmän vore anställda på de viktigaste tillförselplatserna för fisk.

Inom övriga län inom distriktet är fiskeritillsynen ordnad så, att ett antal distriktsfiskeritillsyningsmän äro förordnade av vederbörande länsstyrelse. Flera av dem äro kustuppsyningsmän. Denna tillsyn bekostas av vederbörande hushållningssällskap. I Öresund är dessutom genom särskilt statsanslag fiskeritillsyn anordnad för övervakande av vissa föreskrifter i konventionen med Danmark angående fisket därstädes. Denna tillsyn utövas av tvenne kustöveruppsyningsmän.

Man skulle gärna vilja hysa den förhoppningen, att fiskare så småningom lärde sig inse önskvärdheten och nödvändigheten av att gällande föreskrifter för fiskets bedrivande respekteras. Man torde ock kunna påräkna, att ökad förståelse härför skall vinnas i samband med att fiskare mera allmänt sammansluta sig i organisationer, för vilka det bör vara angeläget att bekämpa olovligt och skadligt fiske. Ännu erfordras emellertid en sträng tillsyn för att utfärdade bestämmelser till skydd för fisket och fiskbeståndet ej skola bli utan verkan. Den tillsyn, som nu utövas, kan ej anses vara tillräcklig. Med de anslag, som stå till förfogande, torde ej några mera avsevärda förbättringar kunna vidtagas. Jag finner det därför önskvärt, att utredning företages angående anordnande av en något så när tillfredsställande fiskeritillsyn utan för stora kostnader. >

Gällande bestämmelser om fiskeritillsyningsmän äro meddelade, dels i fiskeristadgan den 17 oktober 1900, 18 och 27 §§, och dels i Kungl. Maj:ts instruktion den 22 mars 1935 för fiskeritillsyningsmän. Enligt instruktionen ankommer det på vederbörande länsstyrelse att meddela de närmare föreskrifter, som finnas erforderliga rörande fiskeritillsyningsmans tjänsteutövning.

Utredningen i ärendet torde giva vid handen, att den nuvarande tillsynen över gällande fiskeribestämmelsers efterlevnad icke är tillräckligt effektiv. Huruvida och på vad sätt en förstärkning av fiskeritillsynen kan tänkas ge

Utskottet.

nomförd torde emellertid icke kunna bedömas utan en förutgående utredning i saken.

Såsom chefen för jordbruksdepartementet anfört i 1935 års statsverksproposition synes det tveksamt, huruvida lantbruksstyrelsens då framlagda förslag till förstärkt fiskeritillsyn innebär den bästa lösningen av frågan. Särskilda svårigheter torde möta att finna en sådan avvägning av tillsynens organisation, att densamma får nödig effektivitet utan att draga alltför stora kostnader. De av motionärerna anförda synpunkterna i ämnet torde för tjäna beaktande. Statsmakternas vidgade åtgärder och ty åtföljande ökade kostnader under de senare åren för fiskerinäringens främjande torde i viss mån förutsätta skärpning av kravet på tryggt skydd av fiskbeståndet. Frågans vikt — med hänsyn jämväl till tjuvfisket samt sport- och nöjesfisket — synes utskottet påkalla, att densamma ånyo underkastas en allsidig och skyndsam undersökning.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen i anledning av motionerna I: 166 och II: 375 må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning av frågan om åtgärder för åstadkommande av förstärkt fiskeritillsyn samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 14 maj 1936.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, August Nilsson, Tjällgren, Jacob Hansson, Sanne, Elof Andersson* och *Mannerskantz*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Uddenberg, Gustafson* i Vimmerby, *Andersson* i Löbbo, *Ericsson* i Sörsjön, *Hagman, Osberg* och *Persson* i Grytterud.

Reservation

av herrar *Johansson* i Uppmälby, *Uddenberg, Andersson* i Löbbo och *Ericsson* i Sörsjön, vilka — under återopande av statsmakternas ställningstagande till förevarande organisationsspörsmål vid 1935 års riksdag — ansett, att utskottet bort hemställa,

att motionerna I: 166 och II: 375 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.